

aytilgan satrlar o'xshab qoladigan o'rinlarda e'tiborli bo'lish, bu ikki holatni farqlash zarur. E'tibor qiling:

Noumid bo'lma, o'zingni shod qil,

Ulki faryod tinglagay, faryod qil [6:106].

"Noumid bo'lma" olqishi oddiy folklorizmni yuzaga keltirgan. "O'zingni shod qil", "faryod qil" tilak ma'nosini tashigan. Navbatdagi satrlar Allohga iltijo sifatida yaratilgan, oddiy folklorizm emas:

Ey mudom avf aylaguvchi, avf qil,

Ey tabib, bu dardimizni daf qil [6:106].

Odatda, olqish so'zlovchi tomonidan tinglovchi yoki o'zgaga aytiladi. Olqish yuzaga keltirgan folklorizm insonga yaxshilik istash, insonni duo qilish asosida yuzaga kelar

ekan, ijrosi yaratgandan so'raladi. Shu jihati bilan munojotga o'xshab ketadi. Ammo tafovutlash lozim. Olqish insonga, munojot Allohga qarata aytilgani bilan farqlanadi.

"Masnaviyi ma'naviy"da olqish yuzaga keltirgan oddiy folklorizmlar yetarlicha uchraydi. Bunday oddiy folklorizmlar vaznga solingani, qofiyaga moslangani bilan folklorida yaratilgan olqishlardan o'zgachalik kasb etadi. Shoir uni o'z maqsadi yo'lida xizmat qildiradi. Hatto bir xil olqish qo'llangan o'zni, qo'llanish sababiga ko'ra rang-baranglik kasb etadi. Eng muhimi, bunday oddiy folklorizmlar asarning mazmun-mohiyatini mukammallashtirishda, shoir hikoyatlarining ma'no qatlamlarini teranlashtirishda o'ziga xos ahamiyat kasb etgan.

Adabiyotlar

1. Sarimsoqov B. Folklorizmlar tipologiyasiga doir. // O'TA, 1980. №4. 39-42-b.
2. Ёрматов И. Типология фольклоризмов в современной узбекской литературе (60-е начало 80-х годов) КД. -Т.: 1985. -С.36-38.
3. Sharipova L. XX asrning 70-80-yillari o'zbek she'riyatida folklorizmlar: filol.fan.nomz. ...diss.avtoref. -Toshkent: 2008. 12-13-b.
4. Sharipova L. She'riyat va folklor. Monografiya. -Toshkent: 2019.
5. Mahmud ibn Husayn ibn Muhammad Qoshg'ariy. Turkiy so'zlar devoni (Devonu lug'oti-turk). 3 jildlik. 1-jild. -Toshkent: «Mumtoz so'z», 2016. 84-b.
6. Mavlono Jaloliddin Rumiy. Masnaviyi ma'naviy. Birinchi daftar. Forsiydan Jamol Kamol tarjimasi. -Toshkent: "Meriyus" XHMK, 2010. 19-b.

РЕЗЮМЕ

Xalq maqoli, matali, olqish va qarg'ishi, iboralari yozma adabiyotda qo'llansa, oddiy folklorizm yuzaga keladiki, bu adabiyotshunoslikda yetarlicha o'rganilgan. Ammo tarjima qilingan asarlarda bu jarayon qanday kechishi deyarli tadqiq etilmagan. Ushbu maqolada "Masnaviyi ma'naviy"ning o'zbekcha tarjimasida uchragan oddiy folklorizmlar haqida fikr yuritilgan.

РЕЗЮМЕ

В этой статье рассказывается употребление пословиц, поговорок, аплудисментов и ругательств в фольклорных текстах, хорошо изученный в литературе. Однако исследование того, как этот процесс происходит в переводных произведениях, почти нет. В данной статье рассматриваются простые фольклоризмы, встречающиеся в узбекском переводе «Masnaviyi ma'naviy / Культурные Сокровища».

SUMMARY

This article describes the use of proverbs, sayings, applause and curses in folklore texts, well studied in the literature. However, there is almost no research into how this process occurs in translated works. This article examines simple folklorisms found in the Uzbek translation "Masnaviyi ma'naviy / Cultural Treasures".

БИРИНШИ ҚАРАҚАЛПАҚ РОМАНЫ

(XX асрдин 50 - жылларындағы түркий тиллес халықлары романлары типологиясы контекстинде үйренилиў мәселелери)

М.Д.Бекбергенова - филология илимлериниң кандидаты, доцент

Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты

Таянч сўзлар: роман, образ, сюжет, типология, маҳорат, дoston, жанр, аңызана, мавзу, фикр.

Ключевые слова: роман, образ, сюжет, типология, мастерство, эпос, жанр, традиция, тема, идея.

Key words: novel, image, plot, typology, skill, epic, genre, tradition, theme, idea.

Қарақалпақ прозасының биринши романлары XX асрдин 50-жылларының ақырында пайда болды. Олар А.Бегимовтың «Балықшының қызы», Ж.Аймурзаевтың «Әмиўдәрә бойында», Ө.Айжановтың «Арал кушағында» романлары болып табылады. Қарақалпақ жазыўшысы А.Бегимовтың «Балықшының қызы» дәретпеси миллий прозадағы эпикалық жанрдың ири формасы болған романның биринши түри екенлигин белгилейди. Қарақалпақ романын изертлеўши Ж.Нарымбетов қарақалпақ романының кәлиплесиўинде «киши прозаның роли бар, қарақалпақ авторларының көплеген повесть хәм романлары олардың бурын жазған очерк хәм гүрриңлер базасында дәретилди. Мәселен А.Бегимовтың «Биринши кәдем» (1932) «Өлим тырнағында» (1935) гүрриңлери, «Балықшының қызы» романы ушын сюжетлик хызмет етти [1:26]. С.Мухановтың «Ботакос (1948) романы болса А.Бегимовтың «Балықшының қызы» романы теманы таңлап алыўына, қахарман образының жасалыўына хәм қурылыс принциплерине тәсири тийгизди», - деп жазған еди [1:31]. Көркем дәретпе өмирлик турмыс тийкарында пайда болады. Жазыўшы А.Бегимов «Балықшының қызы» романында XX асрдин басындағы қарақалпақ аўылының турмысы, Арал теңизи жағасындағы жайласқан Дөнгелек көлдин бойындағы балықшылардың өмирин сүўретлейди.

Л.И.Тимофеев романды үлкен эпикалық форма деп атайды. Романда курамалы турмыслық жөнелис сүўретленеди-дәўир деп көрсетеди хәм А.С. Пушкин-

ниң «роман дегенде қыял арқалы баян етилген тарихый дәўирди түсинемиз» деген пикирин келтиреди [2:361].

Қарақалпақ прозасын арнаўлы түрде изертлеген акад.М.К.Нурмухамедов А.Бегимовтың «Балықшының қызы» романын талыққа алып, өз пикирлерин билдирген еди. А.Бегимовтың бул шығармасы романға тийисли белгилерге ийе екенлигин атап көрсетеди. Романда көп қахарманлар, көп ўақыялар тарихый дәўир сүўретленген. «Романда оғада бай мысаллар менен берилген турмыслық, этнографиялық картиналар өмирди түсиндириўшилиқ әхмийетке ийе. Бундай картиналардың қатарына жаслардың отырыспалары, қызлардың кийиниўлери, безенип-жасаныўлары, Саятхан менен Досбергенниң жуўап айтысыўы айырым географиялық атамалардың пайда болыўы туўралы легендалар, балық аўлаўдың усылларын сүўретлеў...Бул материалларды романда сөз болыўын турмыстың миллий өзгешелигин жасаў ушын пайдалана отырып, автор соның менен бирге бул материаллар жәрдеми менен ўақыяларды, характерлерди әдеўир толықтырады, типлик жағдай дүзеди [3:369].

Бул романда балықшы Қәлибектиң шаңарағы ҳаққында сөз болады, балықшылардың турмысы, балық аўлаўдың аўыр мийнети, соның менен бирге романда еки жас Айқыз пенен Досбергенниң бир-бирине болған мухаббаты, оларға қарсылық көрсеткен байдың баласы Сайым хәм оның тәрәптарлары сүўретленген. Алым М.К.Нурмухамедов А.Бегимовтың жазыўшылық сти-

линия өзгешелиги ҳаққинда да кўрсаткен еди. «Табият кубылысларын жан берип сүүретлеу А.Бегимовтын сүйикли усылларынын бири» [3:371]. Арал теңизинин көриниси, теңиздин түрли ылака, бекире, суён, сазан балыкларға байлығын, көлдеги куслар, тоғайдағы аңлар автор тәрәпинен шеберлик пенен сүүретлеп берилген. Сондай-ақ, жазыушы А.Бегимовтын бул романдағы колланылған усылларынын бири миллий үрп-әдет дәстүрлерди, халык қосықларын, нақыл-мақалларды көп келтиреді. Мәселен романның баслануында Айқыздың шынқобызды шерткен эпизоды бар. Автор қаражорға сазын китап оқыушысына образлы етип жеткереді: «Ашық майданда аттың жылауын тартқан жигит, қара жорғаны сүрип киятыр, атта жорғалап, гә жорғасын бузып жүриске салып, хәр түрли мукамға дөнип, жолдың еки бойын алып, кубылып киятыр.

Аттың үстинде отырған жигит көкирегі әл аспанда болып, көктің үстинде ушын киятырғандай шалқып отыр. Бул жүристе жорғалаған ат, отырған адамлардың кеулин өзине сөзсиз аўдарып, отырған адамлар аттың жорғалағанын көргенде, аспаннан, аң алыўға қанаты сырқып ушын киятырған қаршығаның түрин көргендей «жарықлықтың жүрисин-ай, ат болғаныңа» - деседи» [4:4].

Филология илимлеринин докторы С.Баҳадырова романда берилген усы эпизод ҳаққинда төмендеги пикирди билдиреди: «Жазыушы халық намасынан-ақ миллий колоритке көркем образды дәл бере алған. Ҳақыйқатында да, бул намада шертилген ақ куўдың сапка дизилген суў жүрисин менен оның сырлы хаўазы, гә жоқары, гә төмен пәлпеллеп өзинше нама салып ойынға түскен көштиң пошша торғайы, жорға сүрген арғымақ ат бул үшеуи «Қара жорғаны» бизге дуўтардың тарысыз сөйлеп берип тур. Жазыушының күши миллий калоритти таңдай билиўинде, халықтың турмысын, табиятын адамларын сүйиўинде. Ол арқалы қаҳарманның ишки сезимин ашыўы. Бул образ бизге қыздың мың сан кубылған сезимин береді. Жазыушы қаҳарманның ишки дүньясын, психологиясын образлы формада, оған өзине ылайық миллий коларити менен бере алған» [5:72]. Илимпаз қарақалпақ романларын түрлери бойынша бөлип А.Бегимовтын «Балықшының қызы» романын социаллық романлар топарына киргизеди. Орайлық Азияда тарийхый-социаллық темада жазылған романлар қатарына Айнидин «Дохунда», «Одина», «Куллар», Айбектин «Қутлы хан», Б.Кербабаевтын «Шешиўши адым», С.Мухановтын «Ботакөз», Ғ.Мусреповтын «Оянған үлке», А.Бегимовтын «Балықшының қызы» шығармалары киреди. XX әсир 50-жылларындағы бурынғы аўкам әдебияттаныў илиминде миллий әдебиятлардың өсип раўажланыўында рус әдебиятының тәсири күшли болды деген тенденция қәлиплести. М.Горкийдин «Ана» романы, М.Шолоховтын «Ашылған тын» романы миллий әдебиятларда усы темаларда пайда болған шығармаларға үйрениў мектеби екенлигин изертлеў жумысларында сөз етилди. Соның ушын да тәжирийбели жазыушылардың шығармалары жаңа пайда болып атырған романларға тәсирин тийгизди деген түсиниклер өмир сүрди. Сол көзқарас тийкарында Ж.Нарымбетов қазақ жазыушысы С.Мухановтын «Ботакөз» романы, А.Бегимовтын «Балықшының қызы» романына теманы таңлап алыўда, Айқыздың образын жасаўда, романның қурылысына тәсирин тийгизди деп жазған еди [1:31].

XX әсирдин 1960-жылы Москва қаласында М.Горкий атындағы дүнья жүзлик институтында

«Взаимосвязи и взаимодействие национальных литератур» деген атамда конференция өткерилди. Дискуссияға көп жетекши алымлар И.Г.Неупокоева, В.М.Жирмунский, Г.И.Ломидзе, Н.И.Конрод хәм т.б. қатнасты. Әдебий тәсир деген мәселени сынға алды. Биринши орында жазыушының дөретиўшилик өзіншеллиги хәм хәр бир халықтың миллий өзгешелиги, оның психологиясы биринши гезекте есапқа алыў кереклиги атап өтилди [6:143]. Белгили қазақ жазыушысы С.Мухановтын «Ботакөз» романы 1957-жылы шығады. Бул шығармада қазақ халқы жәмийетинин тарийхый раўажланыўындағы бир баскышы сөз етиледі. Атап айтқанда 1916-жылғы халық көтерилиси. Романның бас қаҳарманы жас, ер-жүрек Ботакөз деген қыз. Оның басына көп қыйыншылықлар түседі. Ол куўдалаўға ушырап аўылынан кетиўге мәжбүр болады. А.Бегимовтын «Балықшының қызы» романы хәм С.Мухановтын «Ботакөз» романы жәмийетлик турмыстың раўажланыў баскышларындағы уқсаслық пенен бир-бирине типологиялық жақтан жақын келеді.

С.Баҳадырова Айбектин «Қутлы хан» романы менен А.Бегимовтын «Балықшының қызы» романын салыстырады хәм төмендеги өзиниң пикирин билдиреди: «Айбектин «Қутлы хан» романындағы Мырзақәрим байдың турмысы, оның қоршаған орталық А.Бегимовтын «Балықшының қызы» романындағы Ерназар келтениң жағдайына уқсамайды, бунда биз өзбек байларының ортасында миллий буржуазияның пайда болыўын, хәр түрли қатламлар ортасындағы тартысты көремиз. Ал «Балықшының қызы»... романларында патриархаллық урыўлық қатнас, феодаллар ортасындағы байлық ушын гүресте белгили дәрежеде тәсирин көрсетеди [5:32].

Өзбек жазыушысы Абдулла Қадирийдин «Өткен күнлер» романы биринши өзбек романы деп есапланады. Роман биринши мәрте 1922-жылы «Инкилоб» журналында жарық көрген. 1926-жылы өз алдына китап болып шыққан. 1958-жылы бул роман орыс тилинде шығады. Автордың бул шығармасында XIX әсир орталарындағы өзбек халқының тарийхындағы болып өткен уақыялар сөз етиледі. Абдулла Қадирий-биринши өзбек романының дөретиўшиси, А.Бегимов-биринши қарақалпақ романының дөретиўшиси. Бул еки шығарма бир-бирине, темалары жағынан да, сюжети, қаҳарманлар образлары тәрәпинен де жақын емес, уқсамайды. «Балықшының қызы» романында XX әсир басындағы қарақалпақ аўылының турмысы сөз етилген болса, «Өткен күнлер» романында XIX әсир орталарындағы жергиликли байлардың хәкимшилик ушын гүреси сөз етиледі. Бул дөретпелердин бир-бирине типологиялық жақтан жақынлығы тарийхый дәуірлерди сөз етиў тийкарында адамлардың турмысы, атап айтқанда қызлардың тағдирин сүүретлеуи менен белгиленеди. Айқыз, Ботакөз, Гүлнар, Күмуш образларында жазыушылар өз миллетинин сөз етилип атырған дәуірдеги тарийхый жағдайына байланыслы характерли образларды жасаған.

Жуўмаклап айтқанда, қарақалпақ жазыушысы А.Бегимовтын «Балықшының қызы» романы қарақалпақ әдебияты тарийхында эпикалық үлкен жанрдың пайда болыўын көрсетеди. XX әсир қарақалпақ прозасы өткен әсирдин 50-жыллардан басланғаны менен жәхән әдебияты тарийхының жөнелисинде типологиялық байланыслар көзқарасында түркий тиллес халықларының роман жанрының пайда болып қәлиплесиў тарийхында өз орнына ийе екенлигин белгилейди.

Әдебиятлар

1. Нарымбетов Ж. Каракалпакский роман (Становление и развитие). –Ташкент: «ФАН», 1974.
2. Тимофеев Л.И. Основы теории литературы. –М.: «Просвещение», 1971.
3. Нурмухамедов М.К. Шығармалары II том.-Нөкис: «Қарақалпақстан», 1985.
4. Бегимов А. Шығармаларының жыйнағы II том. Балықшының қызы.-Нөкис: «Қарақалпақстан», 1980.

5. Бахадырова С. Роман хэм дәуір.- Нөкис: «Қарақалпақстан», 1978.

6. Взаимосвязи и взаимодействие национальных литератур.-Москва: «Издательство Академии Наук», 1961.

РЕЗЮМЕ

Бу мақолада қарақалпақ адиби А.Бегимовнинг «Балықшының қызы» асари тахлили мисолида ХХ аср қарақалпақ насрининг ұрганилиши кўриб чиқилады. Қарақалпақ романининг типологиясы масалалары ұрганилиб, ilk қарақалпақ романларида бадиий образлар яратышда ижодий маҳорат муаммолары тахлил қилинады. А.Бегимовнинг «Балықшының қызы» романидаги Айқиз образы, С.Мухановнинг «Ботакөз» романидаги Ботакөз образы, А.Қадрийнинг «Ўткан кунлар» романидаги Кумуш образы тарихий-қиёсий жиҳатдан куриб чиқилады ва роман типологиясы муаммоси хам ұрганилады.

РЕЗЮМЕ

В данной статье рассматриваются вопросы изучения каракалпакской прозы XX века, на примере анализа произведения каракалпакского писателя А.Бегимова «Балықшының қызы» («Дочь рыбака»). Изучаются вопросы типологии каракалпакского романа. Анализируются проблемы творческого мастерства в создании художественных образов в первых каракалпакских романах. В историко-сравнительном аспекте рассматриваются образы Айқиз из романа А.Бегимова «Балықшының қызы», Ботакөз из романа С.Муханова «Ботакөз», Кумуш из романа А.Қадыри «Минувшие дни» и т.д. Также изучается проблема типологии романа.

SUMMARY

This article examines the issues of studying the Karakalpak prose of the twentieth century, on the example of the analysis of the work of the Karakalpak writer A. Begimov "Baliqshiniń qızı" ("The Fisherman's Daughter"). The issues of typology of the Karakalpak novel are studied, the problems of creative skill in the creation of artistic images in the first Karakalpak novels are analyzed. The images of Ayqız from the novel by A. Begimov "Baliqshiniń qızı", Botakoz from the novel by S. Mukanov "Botakoz", Kumush from the novel are considered in the historical and comparative aspect. A. Qadiri "Days bygone", etc. The problem of the typology of the novel is also being studied.

НАҰАЙЫ ХӘМ БУХАРА АЙМАҒЫ ҚАРАҚАЛПАҚ ЖЫРАҰЛАРЫ ХАҚҚЫНДА БИР-ЕКИ АҰЫЗ СӨЗ

Г.М.Эгамкулова - таяныш докторант

Әжсинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты

Таянч сўзлар: жиrow, Шанқай жиrow, жиrowчилик мактаби, достон, адабий мерос

Ключевые слова: жиrow, Шанкай жиrow, жиrow школа, эпос, литературное наследие

Key words: жиrow, Shankay жиrow, жиrow school, epic, literary heritage

Жырау-халықлар арасында дәстан, термелерди атқарыушы халық жыршысы болған. Үлкен жәмийетлик жыйынларда, той мерекелерда жыраулар қобыз бенен термелерди атқараған. Халық арасында үлкен сый-хұрметке ийе болған жыраулар бақсышылық пенен де шұғылланған. Халық батыры болған. Олар халық басына аұыр күнлер түскенде өзлериниң өткір сөзлери менен, тәсиршен жырлары менен халықты бирлестирип, халық пенен бирге болған. Халықтың улы менен қызларының ұатанды, елди қорғаудағы ерлик ислерин көркем сөз бенен тәриплеген. Өзинен кейинги шәкирт қалдыруу оларға дәстүр болған. Жыраулардың шебер, көркем таланты менен жыраушылық өнери де қәлиплескен.

Жыраушылық өнери өзиниң ерте дәуірлерден берли киятырған узақ тарихына ийе өнер болып, сөз хәм саздың өз ара уйғынлығы нәтийжесинде қәлиплескен. Қарақалпақ жыраушылық өнери өз сағасын қобыздың пири Қорқыт атадан басып (Х әсир), XIV әсирдеги Соппаслы Сыпыра жырауға жалғастырады. Соннан кейин, бул өнерди Ноғайлы дәуіриндеги Асан қайғы (XV), Қазтуған жырау (XV), Доспанбет жырау (XVI), Шалқийиз жырау (XVI) дауам еттирип, Мүйтен жырау (XVII), Жийен жырау (XVII), Шаңқай (XIX) жыраулар жалғастырады.

Қарақалпақ жыраушылық өнери бизиң хәзирги дәуіримизге шекем бир қанша жолларды басып, көп әсирлик басқышлардан өтип келгенлиги қәнигелерге кеңнен мәлим. Мине, усы узақ дәуір аралығында жыраудың, оның саз әспабы қобыздың, улыўма жыраушылық өнердиң ең бийик шыңларға шығып раўажланған уақытларыда, хеш кимге қызық болмай итибардан шетте қалып кеткен гезлери де болды. Бизге мәлим Кеңес хукиметиниң 1930-1940 жылларында биз сүйип атқаратуғын хәм тыңлайтуғын «Едиге», «Ер Шора» сыяклы дәстанларды атқаруу қадаған етилгенлиги, оны атқарған жырауларды куўдалау, жазға тартуу сыяклы ислердиң әмелге асырғанлығы, хәтте 1950-жыллардан тап Ғәрезсизликке дейинги дәуірлер ишинде де «Алпамыс», «Қоблан» сыяклы дәстанлар үстинде болған ескиликтиң сарқыты деген нигилистлик көзқараслардың сарқыты сақланып келгенлиги хеш кимге сыр емес. Әне, әйне усындай кертартпа көзқараслар менен иллетлер жыраушылық

өнериниң белгили бир уақытларға шекем раўажланыуына, оны туўған халқынан алыслатыуға себепши болған факторлар десек қәтелеспиймиз.

Көрип отырғанымыздай, жыраушылық өнери урыстан кейинги дәуірлерде де оғада қыйын жағдайларда раўажланған.

Бирақ қандай қыйын жағдайлар болыуына қарамастан бул өнердиң хәзирги түркий халықлар ушын тек бизде ғана сақланып қалуу сырлары таң қаларлық хәм изертлеуға турарлық кубылыс.

Жыраушылық өнерин биз тек қарақалпақ халқында ғана бар, тек бизде ғана сақланып қалған деп еркин хәм аңсат кылып айтамыз. Бирақ, усы күнге шекем жетип келиуи аңсат болмағанлығы хәққында жоқарыда келтирилген мысаллардан басқа да толып атырған фактлер менен дәлиллейимиз мүмкин.

Қарақалпақлар Қоқан, Даңғара, Балықшы, Нурата, Байсын, Кенимех районларына жунгарлар шабылыуынан алдында қоныс басып, жасап келгенлиги тарихтан мәлим. Сонлықтан, Қарақалпақ жыраушылық өнери жоқарыдағы аймақларда да ең жайып, раўажланып, шебер жыршылар, дәретиушелер қәлиплести. Усындай дәретиушилердиң бири, Жийен жыраудан кейинги «Қырық қыз» дәстанын ең жақсы атқарушылардың бири болған Шаңқай жырауды айрықша атап өтсек болады. Шаңқай жырау хәққында толық мағлыұматлар тарихый архивлер де оғада аз. Айырым мағлыұматларға қарағанда оның шын аты Досмухаммед, ямаса Досымбет болып, қарақалпақлардың маңғыт урыуы, оймауыт тийресинен болған. Шаңқай жырау шама менен 1814-жылы дүньяға келип, 1884-жылға шекем өмир сүрген. Ол Бухара этирапы, Нурата тауларының етеклері, хәзирги Кенимех этираптарын мекән етип жасаған. Шаңқай жырауды айырым орынларда «Шаңқөт», «Шаңкет» деп келтирип өтилген. Илимпаз Қаллы Айымбетов бул бойынша «Гейпара мағлыұматларда Шаңқай жырауды ондағы өзбеклер «Шаңкет» деп атаған дейди. Қоңсы халықлар гейбир атамаларды өзиниң сөйлеу тилине бейимлеп алады» [1:84] –деген пикирди айтып өткен.

Ал, Табысқан Қанаатов болса «Шаңқай» ямаса «Шаңқөт» оның көп ел гезип бир жерде турақламай жырлайтуғынына қарап берилген лақабы болса керек» -деген пикир билдиреди [4:62].